

CASP 2024

Kūdikių čiulptukai

Galutinė veiklos ataskaita

TURINYS

Santrumpų sąrašas.....	III
Santrauka	III

I DALIS

Veiklos apžvalga	2
Dalyvaujančios RPI	2
Gaminių sritis.....	3
Bandymo kriterijai.....	3
Gaminių atranka ir bandymas	4
Gaminių pavyzdžių pasiskirstymas	4
Bandymo procesas.....	4
Bandymų rezultatai.....	5
Bandymų rezultatų ir pagrindinių išvadų apžvalga	5
Rezultatai pagal gaminių atrankos kanalą.....	5
Rezultatai pagal kategoriją	6
Bandymų rezultatų išvados	7
Rizikos vertinimas ir taisomosios priemonės	8
Rizikos vertinimo rezultatai	8
Taisomosios priemonės	9
Išvados ir rekomendacijos.....	10
Išvados.....	10
Rekomendacijos suinteresuotosioms šalims	10

II DALIS

Kas yra CASP?	13
Su konkrečiu gaminiu susijusios veiklos darbo planas.....	14
Su konkrečiu gaminiu susijusios veiklos procesai ir priemonės	15

Santrumpų sąrašas

CASP	Koordinuotos gaminių saugos veiklos (angl. Coordinated Activity on the Safety of Products)
TEISINGUMO IR VARTOTOJŲ REIKALŲ GD	Teisingumo ir vartotojų reikalų generalinis direktoratas
EK	Europos Komisija
ELPA	Europos laisvosios prekybos asociacija
EN	Europos standartas
ES	Europos Sąjunga
DBGS	Direktyva dėl bendros gaminių saugos 2001/95/EB
RBGS	Reglamentas dėl bendros gaminių saugos
TS	Tarpinis susitikimas
RPI	Rinkos priežiūros institucija
PSA	Su konkrečiais gaminiais susijusi veikla
REACH	Cheminių medžiagų registracijos, įvertinimo, autorizacijos ir apribojimų reglamentas
SAGA	„Safety Gate“ rizikos vertinimo priemonė
ŽSD	Žaislų saugos direktyva 2009/48/EB

Santrauka

Tikslai

Svarbiausias projekto „Koordinuotos gaminių saugos veiklos“ (angl. Coordinated Activities on the Safety of Products, toliau – CASP) tikslas – apsaugoti Europos vartotojų sveikatą ir saugą, padedant už rinkos priežiūrą atsakingoms ES

ir ELPA šalių nacionalinėms institucijoms (RPI) geriau koordinuoti savo veiklą. Vykdam CASP projektą, RPI dalyvauja bendrame konkrečių gaminių pavyzdžių ėmimo, bandymo ir rizikos vertinimo procese.

Gaminių sritis

Šioje veikloje daugiausia dėmesio skiriama kūdikių čiulptukams ir čiulptukų laikikliams (su žaidimo elementais arba be jų).

Pagrindiniai bandymo kriterijai ir rezultatai

Čiulptukų laikikliai buvo išbandyti pagal EN 12586:2007+A1:2011 ir EN 71-1:2014+A1:2018, o kūdikių čiulptukai – pagal EN 1400:2013+A2:2018+LC:2019 ir REACH XVII priedą (51 ir 52 punktai). Čiulptukų laikiklių neatitikimo dažnis buvo žymiai didesnis (72 proc.), palyginti su kūdikių čiulptukais, kurių neatitikimo dažnis buvo 31 proc. Kampanijos metu nustatyta, kad čiulptukų laikikliai neatitiko bendrųjų ir mechaninių reikalavimų, o

pagrindinės kūdikių čiulptukų problemos buvo susijusios su atsparumu smūgiams ir skydelio ventiliacija.

RPI patikrinus ženklavinimą (įspėjimus, ženklus ir instrukcijas) nustatyta, kad reikalavimų neatitinka 39 (27 proc.) iš 145 pavyzdžių.

Išvados

Po šios bandymų kampanijos RPI paskelbė 20 pranešimų „Safety Gate“ sistemoje¹. Remiantis RPI atliktais rizikos vertinimais, 9 kūdikių čiulptukai ir 23 čiulptukų laikikliai kėlė didelį pavojų. Taisomosios priemonės, kurių buvo imtasi

reikalavimų neatitikusių gaminių atžvilgiu: 21 gaminyje buvo atšauktas iš galutinių naudotojų, 21 uždraustas tiekti rinkai, o 6 pašalinti iš rinkos.

Pagrindinės rekomendacijos suinteresuotosiems šalims

Vartotojams

Prieš pirkdami

- ▶ Norėdami būti tikri, kad jūsų vaikui parinktas tinkamas čiulptukas, atkreipkite dėmesį į ant gaminio nurodytą rekomenduojamą amžių.
- ▶ Savadarbiai čiulptukų laikikliai gali kelti papildomą pavojų, nes tikėtina, kad jie neatitinka taikytino (-ų) standarto (-ų).

Naudojimo laikotarpiu

- ▶ Prieš kiekvieną naudojimą patikrinkite čiulptuką ir čiulptuko laikiklį, ar nėra nusidėvėjimo požymių, įtrūkimų ar pažeidimų, ir nedelsiant juos pakeiskite, jei pastebite kokių nors defektų.
- ▶ Niekada nepritvirtinkite čiulptuko laikiklio prie kitų virvelių, kaspinių ar raištelių, nes tai prailgintų laikiklio ilgį, kuris yra ribotas siekiant išvengti pasmaugimo pavojaus.
- ▶ Niekada nepalikite vaiko be priežiūros su čiulptuko laikikliu, ypač miegančio, nes tai gali padidinti pasmaugimo pavojų.

Ekonominės veiklos vykdytojams

- ▶ Privalote atsižvelgti į galimą riziką, kurią jūsų gaminyje gali kelti mažiems vaikams, ir aiškiai tai nurodyti ant pakuotės ir techniniuose dokumentuose.
- ▶ Jei esate gamintojas, platintojas ar importuotojas, prieš pateikdami produktą rinkai žinokite, kokius teisinius reikalavimus jis turi atitikti.
- ▶ Jei jūsų gaminyje atlieka dvi funkcijas – čiulptuko laikiklio ir žaislo, įsitikinkite, kad jis atitinka RBGS ir Žaislų saugos direktyvos reikalavimus.

Standartizacijos organizacijoms

- ▶ Apsvarstykite galimybę įtraukti reikalavimus dėl smulkių dalių, taikomus čiulptukams ir čiulptukų laikikliams, galbūt remiantis EN 71-1 standarte nustatytais kriterijais.
- ▶ Kūdikių čiulptukų standartas turėtų būti taikomas naujiems modeliams, pavyzdžiui, su didelėmis ventiliacijos angomis.
- ▶ Reikia paaiškinti lakiųjų medžiagų kiekio reikalavimą. Valdžios institucijoms sunku imtis veiksmų, jei tokių bandymų pasekmės nėra aiškiai apibrėžtos.

¹ Iki 2025-04-10 (imtinai).

I dalis

Veiklos apžvalga

Dalyvaujančios RPI

		Šalis	RPI
1		Austrija	Federalinė socialinių reikalų, sveikatos, priežiūros ir vartotojų apsaugos ministerija
2		Belgija	Federalinė viešoji tarnyba „Ekonomika“ – Kokybės ir saugos generalinis direktoratas
3		Bulgarija	Vartotojų apsaugos komisija
4		Kroatija	Valstybinė inspekcija
5		Kipras	Vartotojų apsaugos tarnyba
6		Estija	Vartotojų apsaugos ir techninio reguliavimo tarnyba
7		Vokietija	Brėmeno žemės darbo inspekcija ²
			Detmoldo rajono vadovybė ²
			Saksonijos žemės direkcija
8		Vengrija	Teisingumo ministerijos Vartotojų teisių apsaugos departamentas, atsakingas už rinkos priežiūrą ²
9		Airija	Konkurencijos ir vartotojų apsaugos komisija
10		Lietuva	Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba
11		Liuksemburgas	Rinkos priežiūros departamentas (ILNAS)
12		Malta	Maltos konkurencijos ir vartotojų reikalų tarnyba
13		Norvegija	Norvegijos civilinės saugos direktoratas
14		Ispanija	Socialinių teisių, vartotojų reikalų ir 2030 m. darbotvarkės ministerija ²

² RPI gali dalyvauti CASP projekte tik atliekant gaminių bandymus. Jos dalyvauja bandymo procese, tačiau nedalyvauja diskusijose ir sprendimų priėmimo bei veiklos posėdžiuose.

Gaminių sritis

1 lentelė. Gaminių srities aprašymas

Kūdikių čiulptukai	Čiulptukų laikikliai (tradiciniai)	Čiulptukų laikikliai su žaidimo elementais
		
Kūdikių čiulptukai yra maži gaminiai, pagaminti iš silikono arba latekso, skirti kūdikiams čiulpti, kad jie jaustųsi patogiai ir lengviau užmigtų.	Čiulptuko laikikliai – tai priedai, kurie tvirtinami prie kūdikio drabužių arba vežimėlio, kad čiulptukas išliktų švarus ir pasiekiamas, kad jo nepamestumėte arba nenumestumėte.	Čiulptuko laikikliai su žaidimo elementais – tai daigafunkciniai priedai, kurie ne tik laiko čiulptuką, bet ir turi žaislingų elementų, pavyzdžiui, spalvotų karoliukų, minkštų žaislų arba kramtukų.

Kūdikių čiulptukai ir čiulptukų laikikliai gali kelti didelį pavojų, įskaitant mechaninius pavojus, pvz., užspringimo ir

smaugimo, taip pat cheminius pavojus. Šią riziką didina numatytų naudotojų pažeidžiamumas.

Bandymo kriterijai

Šios veiklos bandymo planas apima pasirinktus įvairių standartų straipsnius:

- ▶ Kūdikių čiulptukai buvo išbandyti pagal **EN 1400:2013+A2:2018** (įskaitant 2019 m. sausio mėn. klaidų ištaisymą) ir **REACH** XVII priedą dėl ftalatų apribojimų (51 ir 52 punktai).
- ▶ Visi čiulptukų laikikliai buvo išbandyti pagal **EN 12586:2007+A1:2011**, o tie, kurie turėjo žaidimo elementų, buvo papildomai išbandyti pagal **EN 71-1:2014+A1:2018** dėl žaislų saugos ir mechaninių savybių.

Vis dėlto standartų taikymas yra savanoriškas, todėl jie nėra teisiškai privalomi. Kūdikių čiulptukai gali būti tiekiama rinkai tik tuo atveju, jei jie atitinka RBGS (anksčiau – DBGS) saugos reikalavimus³ (nes ši bandymo veikla buvo vykdoma prieš pradėdant taikyti RBGS). Be to, bet kuris čiulptuko laikiklis, turintis žaislo funkciją, taip pat turi atitikti Žaislų saugos direktyvą.

³ 2001 m. gruodžio 3 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/95/EB dėl bendros gaminių saugos (Tekstas svarbus EEE)

Gaminių atranka ir bandymas

Gaminių pavyzdžių pasiskirstymas

Pavyzdžių ėmimo procesą atliko RPI remdamosi per tarpinius susitikimus (TS) suderintu pavyzdžių paskirstymu. Dalyvavusios RPI iš viso surinko 145 gaminius (81 kūdikių čiulptuką ir 64 čiulptukų laikiklius, iš kurių 14 turėjo žaidimo elementų) iš internetinių ir fizinių parduotuvių. Dėl

bandymų plano sudėtingumo ir standartų reikalavimų atliekant visus bandymus reikėjo naudoti daug gaminių. Surinkti tokį didelį gaminių skaičių kai kurioms RPI buvo sudėtinga. Vis dėlto laboratorija galiausiai sugebėjo prisitaikyti prie skirtingų institucijų pavyzdžių ėmimo pajėgumų.

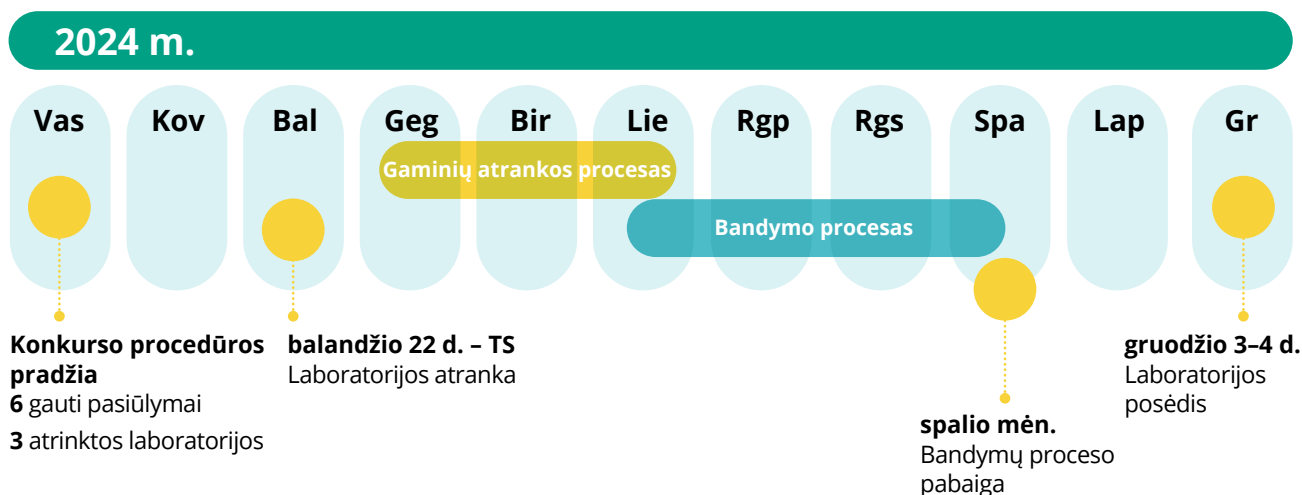
Bandymo procesas

Bandymo laboratorija šiai veiklai buvo atrinkta konkurso būdu. Konkurso sąlygos buvo išsiųstos 42 ES / ELPA laboratorijoms, nurodytoms projekto komandos įtraukimo strategijoje. Kiekvienos laboratorijos buvo paprašyta pateikti pasiūlymą, įskaitant informaciją apie kainas, sertifikavimo įrodymus, atitinkamą ekspertų patirtį ir bandymų ataskaitų šablonus. Iš jų šešios laboratorijos pateikė pasiūlymus per nustatytą terminą, kuris buvo pratęstas keturiomis dienomis, nes iš pradžių buvo gautas nepakankamas pasiūlymų skaičius. Atsižvelgiant į pasiūlymų išsamumą ir konkurencingumą, buvo atrinktos trys laboratorijos, kurios pakviestos į pokalbį.

Tarpinio susitikimo metu RPI buvo pateikta pasiūlymų techninės kokybės ir finansinių aspektų lyginamoji analizė. Dvi geriausios atrinktos bandymų laboratorijos buvo pakviestos į tarpinį susitikimą, kad paaiškintų savo pasiūlymus ir atsakytų į klausimus, nes bandymų planas buvo sudėtingas, o pagal atitinkamus standartus reikėjo daug gaminių. RPI atrinko laboratoriją, kuriai už pasiūlymo kokybę ir kainą buvo skirtas didžiausias balas.

Atrinkus laboratoriją, RPI turėjo du mėnesius pavyzdžiams paimti ir pristatyti.

1 pav. Gaminių atrankos ir bandymo proceso laiko juosta

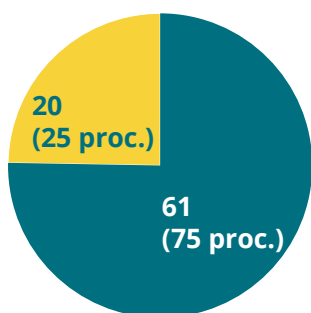

Bandymų rezultatai

Bandymų rezultatų ir pagrindinių išvadų apžvalga

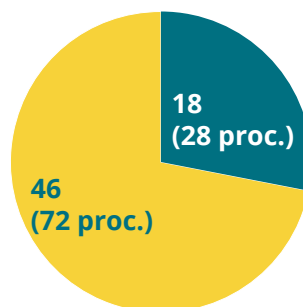
Neatsižvelgiant į įspėjimų, ženklinimo ir instrukcijų patikrinimų rezultatus, 20 (25 proc.) iš 81 kūdikių čiulptukų pavyzdžio ir 46 (72 proc.) iš 64 čiulptukų laikiklių pavyzdžių neatitiko likusių bandymo plano reikalavimų.

2 pav. Bendri kūdikių čiulptukų bandymų rezultatai (N=81)

■ Atitiko reikalavimus

3 pav. Bendri čiulptukų laikiklių bandymų rezultatai (N=64)

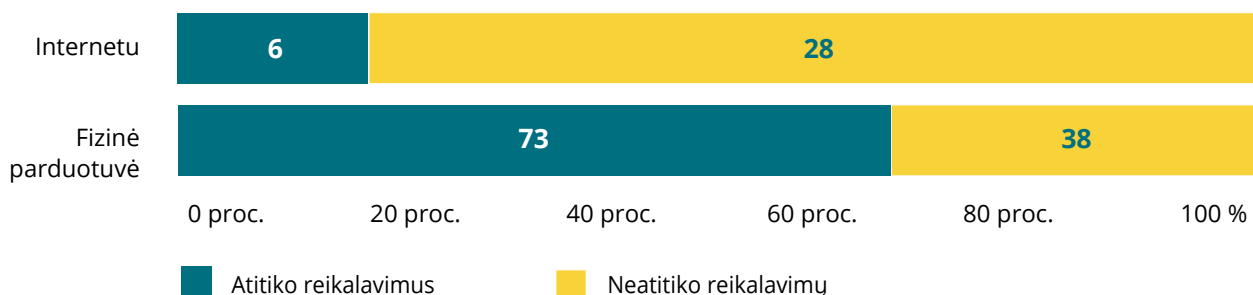
■ Neatitiko reikalavimų

Rezultatai pagal gaminių atrankos kanalą

Iš viso 111 pavyzdžių buvo gauti fizinėse parduotuvėse, o 34 įsigyti internetu.

Bandymų rezultatai parodė, kad 82 proc. internetu įsigytų gaminių neatitiko bandymo plane nustatytų reikalavimų, tuo tarpu fizinėse parduotuvėse įsigytų pavyzdžių neatitikimų rodiklis siekė 34 proc.

4 pav. Bandymų rezultatai pagal pavyzdžių ėmimo kanalą (N=145)

Rezultatai pagal kategoriją

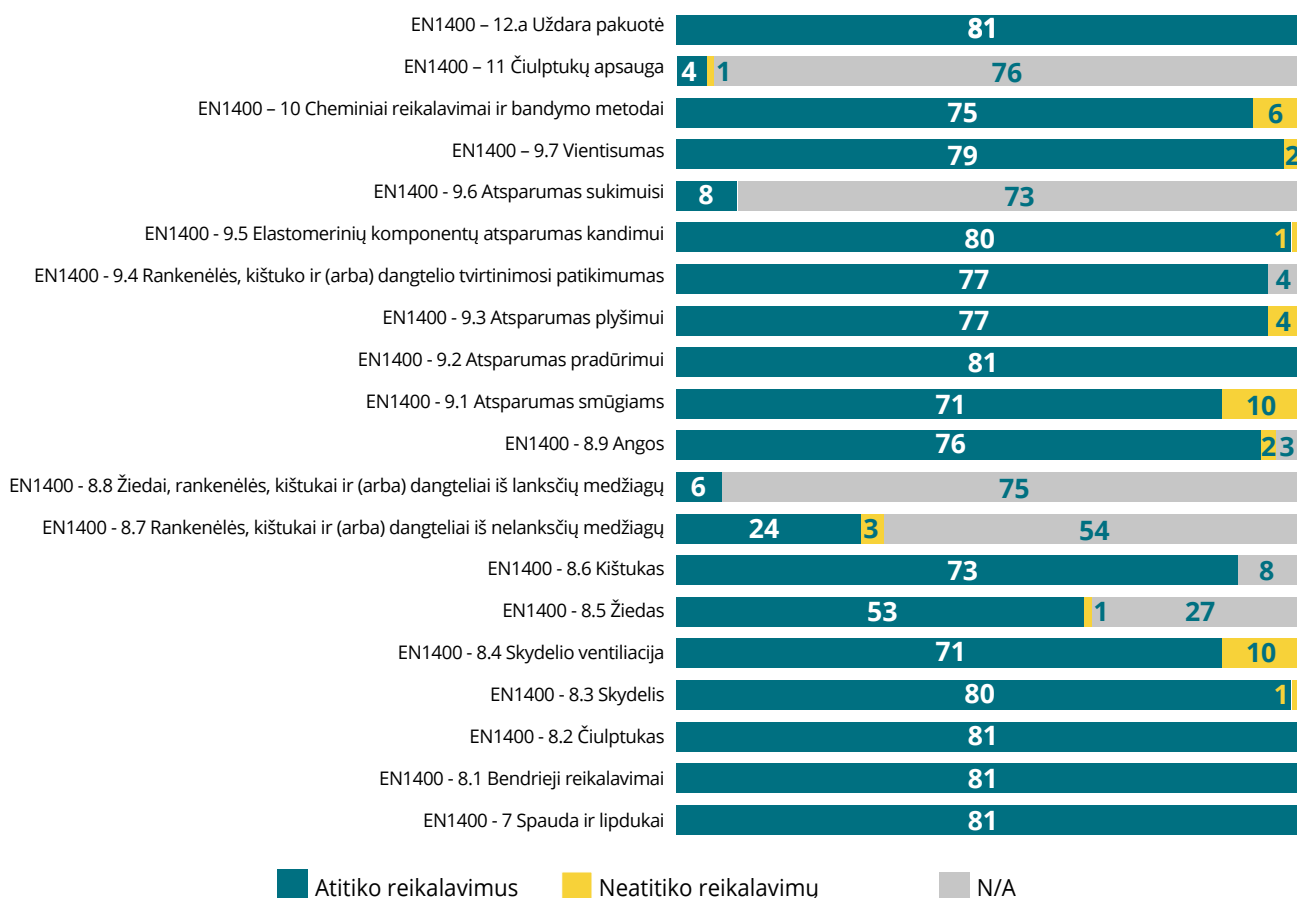
Kūdikių čiulptukai

20 iš 81 kūdikių čiulptuko (25 proc.) neatitiko bent vieno iš bandymo reikalavimų. Žvelgiant tiek į laboratorijos atliktus bandymus, tiek į RPI atliktas įspėjimų, ženklavimo ir instrukcijų patikras, bent vieno reikalavimo neatitiko 25 pavyzdžiai (31 proc.).

Analizuojant standarto EN 1400:2013 + A2:2018 + LC:2019 rezultatus, daugiausiai neatitikimų nustatyta šiuose punktuose: 9.1 punktas – atsparumas smūgiams, 8.4 punktas – skydelio ventiliacija ir 9.3 punktas – atsparumas plyšimui.

5 pav. Bandymų rezultatai pagal kiekvieną standarto

EN 1400:2013+A2:2018+LC:2019 (N=81) punktą

RPI patikrino įspėjimus, ženklimą ir instrukcijas savo nacionaline (-ėmis) kalba (-omis). Nustatyta, kad reikalavimų neatitiko 14 (17 proc.) iš 81 pavyzdžio. Dažniausiai pasitaikę neatitikties atvejai buvo šie:

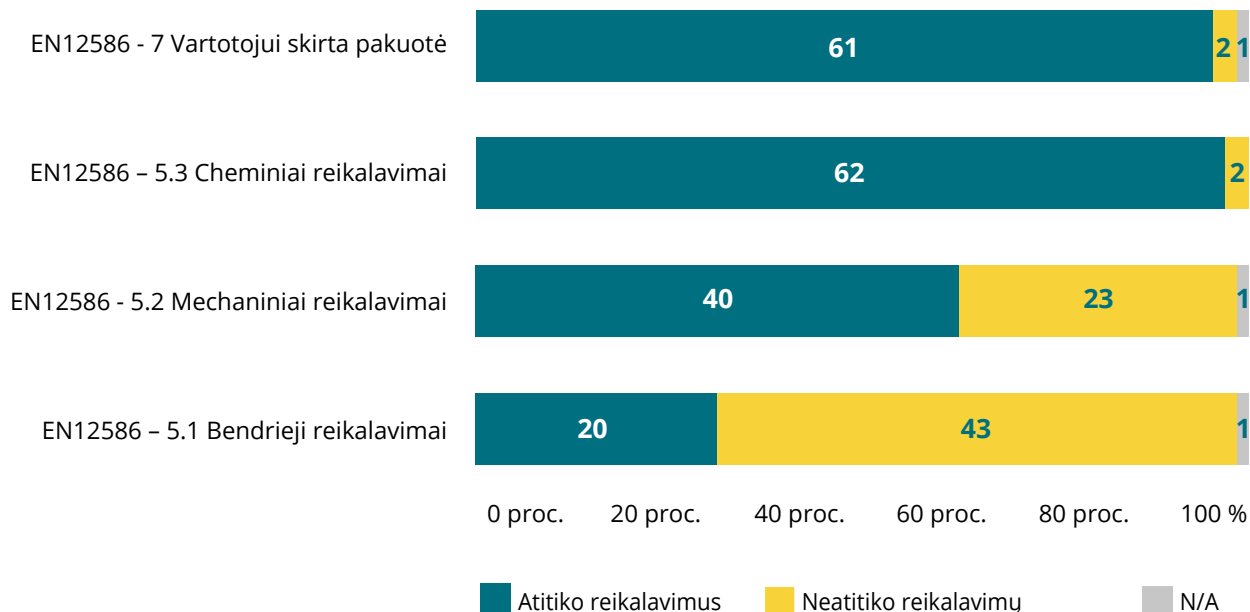
- ▶ Instrukcijos nebuvo pateiktos taip, kaip aprašyta 13.3 punkte, ir nebuvo įtrauktos į atskirą pakuotės viduje esantį lapelį.
- ▶ Įspėjimai nebuvo pateikti išsamiai ir tokia tvarka, kaip reikalaujama 13.3.2 punkte.

Čiulptukų laikikliai

Iš 64 čiulptukų laikiklių 46 (72 proc.) neatitiko būtinų reikalavimų. Šis skaičius nesikeičia atsižvelgiant į RPI atliktus įspėjimų, ženklavimo ir instrukcijų patikrinimus. Toliau patikrinimai skirstoma pagal čiulptuko laikiklio tipą:

- ▶ reikalavimų neatitiko 35 iš 50 tradicinių čiulptukų laikiklių (70 proc.).
- ▶ reikalavimų neatitiko 11 iš 14 čiulptukų laikiklių su žaidimo elementu (79 proc.).

6 pav. Rezultatai pagal punktą – EN 12586:2007+A1:2011 (N=64)

Analizuojant standarto EN 12586:2007+A1:2011 rezultatus, daugiausia neatitikimų nustatyta šiuose punktuose: 5.1 punktas – bendrieji reikalavimai ir 5.2 punktas – mechaniniai reikalavimai.

13 čiulptukų laikiklių su žaidimo elementu taip pat buvo išbandyti pagal standartą EN 71-1:2104+A1: 2018 – 5.1.12.6 punktas dėl papildomų sudedamųjų dalių kaip žaislų. Reikalavimų neatitiko 7 iš 13 (54 proc.) pavyzdžių.

RPI patikrino įspėjimus, ženklumą ir instrukcijas savo nacionaline (-ėmis) kalba (-omis). Nustatyta, kad reikalavimų neatitiko 25 (39 proc.) iš 64 pavyzdžių. Dažniausiai pasitaikę neatitikties atvejai buvo šie:

- ▶ Pirkimo informacijoje nenurodytas EN standarto numeris ir metai.
- ▶ Gaminio informacija nepateikta oficialia pardavimo šalies kalba.
- ▶ Vartotojui skirtoje pakuotėje nepateiktos įskaitomos naudojimo ir higienos instrukcijos.

Bandymų rezultatų išvados

Kūdikių čiulptukai

Buvo nustatyta kelių rūšių čiulptukų neatitikimų.

- ▶ Vienas pavyzdys neatitiko reikalavimų dėl per mažo skydelio, kuris galėjo patekti į burną. Šis pavyzdys taip pat neatitiko ventiliacijos reikalavimų ir turėjo per mažą rankenėlę, kurią buvo sunku suimti.
- ▶ Keturi gaminiai neatitiko atsparumo plyšimui reikalavimų – čiulptukai atsiskyrė atliekant atsparumo bandymus, sukeldami didelį paspringimo pavojų.
- ▶ Dešimt gaminių neatitiko reikalavimų dėl nepakankamos arba visai nesančios ventiliacijos; vienu atveju ventiliacijos angas dengė žiedas. Pažymėtina, kad keturiuose gaminiuose buvo nestandartinės formos ventiliacijos angos, kurios užtikrino didesnę plotą ir, tikėtina, nekėlė pavojaus, tačiau vis tiek neatitiko standarto reikalavimų.

- ▶ Dešimt gaminių neatitiko atsparumo smūgiams reikalavimų – nuo skydelio ar žiedo atskilo dalys, sukeldamos galimą paspringimo pavojų.
- ▶ Septyni gaminiai neatitiko cheminių reikalavimų, susijusių su lakiosiomis medžiagomis, o tai rodo, kad jie pagaminti nenuosekliai arba negali būti atsparūs įprastam naudojimui. Dviem atvejais vėlesnių bandymų metu lūžo čiulptuko antgaliai. Standarte šių medžiagų išsiskyrimas nėra priskiriamas prie vaikams keliamo pavojaus.

Bendri rezultatai parodė, kad buvo nustatyta įvairių trūkumų, visų pirma susijusių su gaminio tvirtumu ir ventiliacijos problemomis. Kai kurios ventiliacijos problemos kilo dėl nestandartinių konstrukcijų, o tai leidžia manyti, kad standartą gali reikėti koreguoti, siekiant atsižvelgti į skirtingus ventiliacijos sprendimus, kurie nekelia pavojaus vaikams.

Čiulptukų laikikliai

Pagal EN 71-1 atlikti žaislų bandymai atskleidė neatitikimus, susijusius su virvelėmis (pasmaugimo pavojus), mažais rutuliukais (paspringimo pavojus), dalimis, išsikišančiomis už šablono A ribų (paspringimo pavojus), ir vienu gaminiu, kurio plastikinė pakuotė buvo pernelyg plona (uždusimo pavojus). Ekonominės veiklos vykdytojai daugelio šių gaminių galėjo nepriskirti žaislams.

Pagal EN 12586 atlikti bandymai atskleidė daugybę neatitikimų tvirtinimo prie drabužių elementuose, kuriuose nebuvo reikalaujamų ventiliacijos angų. Papildomi neatitikimai apėmė karoliukus, kuriems reikėjo ventiliacijos angų, daugelį sulūžusių čiulptukų laikiklių, nuo drabužių

atitrūkusius tvirtinimo elementus, laikiklius, viršijusius 220 mm ilgio ribą, per plonus dirželius ar virveles bei keletą gaminių su aštriais kraštais ar galais. Du gaminiai neatitiko reikalavimų dėl to, kad metalinėse sudedamosiose dalyse buvo nikelio. Be to, nustatyti neatitikimai rodo, kad tik nedaugelis gaminių, atrodo, buvo sukurti atsižvelgiant į EN 12586 standarto reikalavimus.

Įspėjimai, ženklavimas ir instrukcijos

RPI atlikti įspėjimų, ženklavimo ir instrukcijų nacionalinė (-ėmis) kalba (-omis) patikrinimai parodė, kad 39 pavyzdžiai (27 proc.) neatitiko reikalavimų. Šie elementai yra esminis informacijos šaltinis tėvams ir (arba) globėjams apie gaminį ir saugų jo naudojimą.

Rizikos vertinimas ir taisomosios priemonės

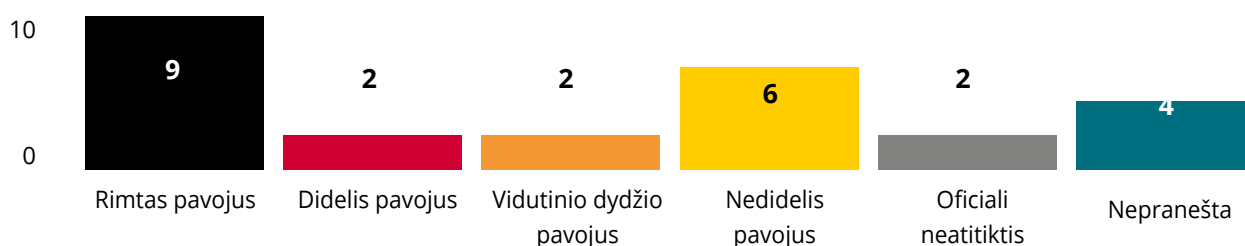
Rizikos vertinimo rezultatai

Vertinant, ar gaminys kelia pavojų, turi būti vadovaujama 26 straipsniu dėl pavojingų gaminių pranešimo per „Safety Gate“ skubių pranešimų sistemą⁴. Kūdikių čiulptukai gali būti tiekami rinkai tik tuo atveju, jei jie atitinka saugos reikalavimus. Bet kuris čiulptuko laikiklis, turintis žaislo funkciją, taip pat turi atitikti Žaislų saugos direktyvą.

7 pav. ir 8 pav. parodytas reikalavimų neatitikusių pavyzdžių rizikos lygis⁵.

- ▶ 14 **kūdikių čiulptukų** buvo įvertinti kaip keliantys rimtą (9), didelę (2) arba vidutinę (2) riziką.
- ▶ **Čiulptukų laikiklių** atveju, 31 pavyzdys buvo įvertintas kaip keliantis rimtą (23), didelę (4) arba vidutinę (4) riziką.

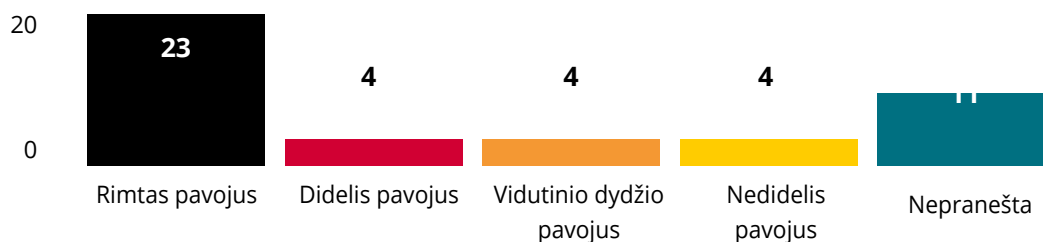
7 pav. Kūdikių čiulptukų rizikos lygiai (N=25)

⁴ 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/1020 dėl rinkos priežiūros ir gaminių atitikties.

⁵ Apie gaminius, kurie atitiko bandymų reikalavimus, bet neatitiko įspėjimų, ženklavimo ir instrukcijų reikalavimų, pranešama su žyma „Oficiali neatitiktis“.

8 pav. Čiulptukų laikiklių rizikos lygiai (N=46)

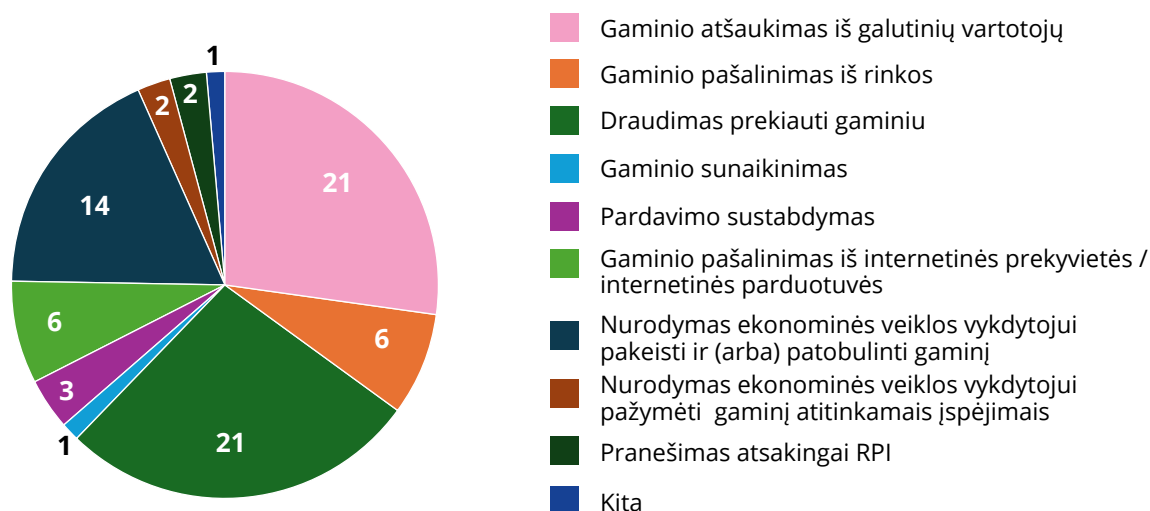

Taisomosios priemonės

Remdamosi bandymų rezultatais ir atliktais rizikos vertinimais, RPI nusprendžia, kokių taisomųjų priemonių reikia imtis dėl gaminių, kurie neatitinka ES teisės aktų ir

(arba) taikomų standartų. 9 paveiksle pavaizduotos taisomosios priemonės, kurių buvo imtasi bandymų reikalavimų neatitikusių gaminių atžvilgiu.

9 pav. Taisomosios priemonės, kurių buvo imtasi reikalavimų neatitikusių gaminių atžvilgiu (N=77)⁶

Be to, RPI teisiškai privalo pateikti pranešimą per „Safety Gate“ skubių pranešimų sistemą pagal GPSR 26 straipsnį, kai nustatoma rimta rizika. Taip pat rekomenduojama pateikti pranešimus apie priemones, kurių imtasi dėl gaminių, kurie, remiantis RBGS ir Reglamentu (ES) 2019/1020, vertinami kaip keliantys mažesnę nei rimtą riziką.

Po šios bandymų kampanijos dėl 20 gaminių buvo pateikti pranešimai „Safety Gate“ sistemoje (9 dėl kūdikių čiulptukų ir 11 dėl čiulptukų laikiklių).

⁶ Iki 2025-04-10 (imtinai).

Išvados ir rekomendacijos

Išvados

Įvertinus įspėjimų, ženklavimo ir instrukcijų patikrinimų rezultatus, nustatyta, kad čiulptukų laikiklių neatitikimų rodiklis (72 proc.) buvo didesnis nei kūdikių čiulptukų (31 proc.). Kampanijos metu nustatyta, kad pagrindinės kūdikių čiulptukų problemos buvo susijusios su atsparumu smūgiams ir skydelio ventiliacija. Tuo tarpu čiulptukų laikikliuose buvo nustatyti neatitikimai bendriesiems ir mechaniniams reikalavimams, tokie kaip drabužių tvirtinimo elemento lūžimas, papildomi komponentai be ventiliacijos angų arba išsikišantys už 1 šablono ribų, taip pat virvelių neatitikimas storio reikalavimams.

RPI patikrinus įspėjimus, ženklimą ir instrukcijas nacionaline (-ėmis) kalba (-omis), paaiškėjo, kad reikalavimų neatitinka 39 pavyzdžiai (27 proc.). Tai yra svarbi bet kurio gaminio rizikos įvertinimo dalis, nes šie nurodymai suteikia tėvams ir (arba) globėjams svarbios informacijos apie tinkamą gaminio naudojimą ir tinkamumą pagal amžių.

RPI pateikė 20 pranešimų „Safety Gate“ sistemoje ir nurodė ekonominės veiklos vykdytojams pašalinti gaminius iš rinkos bei įspėti vartotojus apie keliamus pavojus.

Rekomendacijos suinteresuotosiems šalims

Šios rekomendacijos yra paremtos bandymo proceso rezultatais ir RPI diskusijomis projekto metu.

Vartotojams

Prieš pirkdami

- ▶ Ar patikrinote savo vaiko naujo čiulptuko ar čiulptuko laikiklio saugos instrukcijas? Būtinai atidžiai laikykitės šių instrukcijų, nes jose pateikiama svarbi informacija ir rekomendacijos, skirtos mažų vaikų sveikatai ir saugai apsaugoti, taip pat svarbūs įspėjimai ir naudojimo instrukcijos. Jei nėra jokios saugos informacijos, tai gali reikšti, kad gaminys neatitinka saugos standartų.
- ▶ Visoje ES atliekami gaminių bandymai parodė, kad parduotuvėse pirktų čiulptukų ir čiulptukų laikiklių saugos bandymų rezultatai yra geresni nei internetu pirktų gaminių. Venkite pirkti čiulptukus ir čiulptukų laikiklius iš pigių prekyviečių, kuriose produktai parduodami mažesnėmis kainomis nei tradicinėse mažmeninės prekybos vietose. Pirkite iš patikimų prekių ženklų ir pardavėjų ir įsitinkite, kad ant gaminio yra gamintojo informacija.
- ▶ Jei turite gaminį, kuris atšaukiamas iš rinkos, nedelsdami nustokite jį naudoti ir laikykitės pranešime apie atšaukimą pateiktų nurodymų.
- ▶ Norėdami būti tikri, kad jūsų vaikui parinktas tinkamas čiulptukas, atkreipkite dėmesį į ant gaminio nurodytą rekomenduojamą amžių.
- ▶ Atkreipkite dėmesį, kad čiulptukų laikikliai gali lengvai sulūžti arba turėti mažų atskiriamų dalių, kurias vaikai gali įsidėti į burną ir užspringti.
- ▶ Savadarbiai čiulptukų laikikliai gali kelti papildomą pavojų, nes tikėtina, kad jie neatitinka taikytino (-ų) standarto (-ų).

- ▶ Pasitikrinkite „[Safety Gate](#)“ sistemoje, ar gaminyje, kurį ketinate įsigyti (su tuo pačiu partijos numeriu ir (arba) gaminio kodu), nėra pripažintas pavojingu. Jei abejojate, kreipkitės į gamintoją.

Naudojimo laikotarpiu

- ▶ Kūdikiai mėgsta dėti daiktus į burną. Įsitinkite, kad vaiko čiulptukas ir čiulptuko laikiklis neturi mažų dalių, kurios gali lengvai atsiskirti ir būti prarytos. Iš vienos dalies pagaminti čiulptukai (kurie negali išsiardyti arba pagaminti iš vieno plastiko elemento) gali kelti mažesnę riziką nei kiti čiulptukai.
- ▶ Prieš kiekvieną naudojimą patikrinkite, ar čiulptukas ir čiulptuko laikiklis neturi nusidėvėjimo, įtrūkimų ar pažeidimų požymių, ir pastebėję trūkumų, nedelsdami juos pakeiskite.
- ▶ Ar žinote, kad dabar galite pranešti apie bet kokias su gaminiu susijusias saugos problemas ar nelaimingus atsitikimus savo vartotojų apsaugos institucijai? Apsilankykite „[Consumer Safety Gateway](#)“.
- ▶ Niekada nepritvirtinkite čiulptuko laikiklio prie kitų virvelių, kaspinų ar raištelėlių, nes tai prailgintų laikiklio ilgį, kuris yra ribotas siekiant išvengti pasmaugimo pavojaus.
- ▶ Niekada nepalikite vaiko be priežiūros su čiulptuko laikikliu, ypač miegančio, nes tai gali padidinti pasmaugimo pavojų.

Ekonominės veiklos vykdytojams

- ▶ Privalote atsižvelgti į galimą riziką, kurią jūsų gaminys gali kelti mažiems vaikams, ir aiškiai tai nurodyti ant pakuotės ir techniniuose dokumentuose.
- ▶ Jei esate gamintojas, platintojas ar importuotojas, prieš pateikdami produktą rinkai žinokite, kokius teisinius reikalavimus jis turi atitikti.
- ▶ Kūdikių čiulptukai ir čiulptukų laikikliai turi atitikti bendrąjį gaminių saugos reikalavimą. Saugai įvertinti rekomenduojama vadovautis šiais standartais: EN 1400 - čiulptukams ir EN 12586 - čiulptukų laikikliams.
- ▶ Jei jūsų gaminys atlieka dvi funkcijas – čiulptuko laikiklio ir žaislo, įsitikinkite, kad jis atitinka RBGS ir Žaislų

saugos direktyvos reikalavimus. Atkreipkite dėmesį, kad jau yra EK gairių dokumentas dėl čiulptukų laikiklių su žaidimo elementais.

- ▶ Aiškiai informuokite vartotojus apie galimą gaminio atšaukimą. Užtikrinkite, kad atšaukimo pranešimuose būtų nurodytas gaminio keliamas pavojus, kontaktinis centras ir kaip galima reikalauti kompensacijos. Vadovaukitės nurodymais dėl atšaukimų; taip pat rekomenduojama naudoti šabloną, siekiant užtikrinti nuoseklumą ir aiškumą.
- ▶ Būtina reguliariai stebėti atšaukimo poveikį ir atitinkamai koreguoti strategiją.

Standartizacijos organizacijoms

- ▶ Standartai EN 71-1:2014+A1:2018 ir EN 12586:2007+A1:2011 prieštarauja vienas kitam, nes standarte EN 71-1 nurodyta, kad papildomos sudedamosios dalys negali išsikišti už nurodytų ribų (tai yra griežtesnis reikalavimas). Tačiau pagal standartą EN 12586 jos gali išsikišti, jei dėl to neuždengiamos ventiliacijos angos. Rekomenduojama suderinti tokias detales įvairiuose standartuose ir apsvarstyti galimybę įtraukti reikalavimus dėl čiulptukų ir čiulptukų laikiklių smulkių dalių, galbūt naudojant EN 71-1 nurodytus kriterijus, taikomus dalims, kurios gali išsilaivinti atliekant atsparumo bandymus.
- ▶ Apsvarstykite galimybę įtraukti reikalavimus dėl smulkių dalių, taikomus čiulptukams ir čiulptukų laikikliams, galbūt remiantis EN 71-1 standarte nustatytais kriterijais.
- ▶ Kūdikių čiulptukų standartas turėtų būti taikomas naujiems modeliams, pavyzdžiui, su didelėmis ventiliacijos angomis.

- ▶ Užtikrinkite, kad standarte būtų apibrėžta, kaip čiulptukas turi būti padedamas atliekant smūgio bandymą. Skirtingos padėties lemia skirtingus rezultatus.
- ▶ Reikia patikslinti lakiųjų medžiagų kiekį. Valdžios institucijoms sunku imtis veiksmų, jei tokių bandymų pasekmės nėra aiškiai apibrėžtos. Cheminis neatitikimas yra labai rimta problema, tačiau medžiagų bandymas pateikia tik informaciją apie gamybos procesą.
- ▶ Standarto EN 1400 6.3.4 ir 6.4.3 punktuose reikalaujama, kad kiekvienam bandymui būtų naudojami nauji tos pačios partijos pavyzdžiai. Nors didesnį kiekį pavyzdžių iš vienos partijos gamintojui lengviau pateikti patikros bandymams, reikalavimas pagal standartą gauti 10 kūdikių čiulptukų vienetų bandymams gali apsunkinti vykdymo užtikrinimo veiksmus, kadangi dažnai būna sudėtinga – o kartais ir neįmanoma – surinkti 10 vienetų iš tos pačios partijos. Ši problema yra dar reikšmingesnė perkant gaminius internetu ir turėtų būti sprendžiama. Vykdamas CASP projektą laboratorija galėjo dirbti su mažesniu pavyzdžių skaičiumi, tačiau vis tiek atlikti bandymus. Reikėtų sumažinti reikalaujamą pavyzdžių skaičių, kuris būtų tinkamesnis vykdymo užtikrinimo veiksmams.

I dalis

Kas yra CASP?

Koordinuotų gaminių saugos veiklų (angl. Coordinated Activities on the Safety of Products, toliau – CASP) projektai suteikia Europos Sąjungos ir Europos ekonomi-

nės erdvės šalių rinkos priežiūros institucijoms galimybę bendradarbiauti didinant Europos bendrajai rinkai teikiamų gaminių saugą.

„CASP 2024“ apima septynias su konkrečiais gaminiais susijusias bandymų veiklas ir dvi horizontaliąsias veiklas.

Su konkrečiais gaminiais susijusių veiklų dalyviai išbando bendrai atrinktus gaminius savo nacionalinėse rinkose. Gaminiai bandomi akredituotose ES ir (arba) ELPA laboratorijose pagal bendrai sutartus bandymų kriterijus.

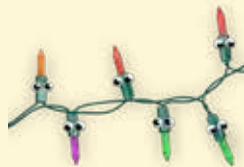
„CASP 2024“ taip pat apima vieną pakartotinio bandymo veiklą. Remiantis tuo pačiu bandymų planu, kaip ir ankstesnės tam tikros kategorijos gaminių bandymų kampanijos metu, pakartotinio bandymo iniciatyva apima didelio masto rinkos priežiūros veiklos pakartojimą, kad po tam tikro laiko būtų patikrintas tų gaminių kategorijų atitikties lygis.

GSV 1
Kūdikių čiuptukai

GSV 2
Maitinimo kėdutės

GSV 3
Apšvietimo girliandos

GSV 4
Mažieji elektriniai šildytuvai

GSV 5
Vienkartinės elektrinės cigaretės

GSV 6
Vaikiški dviračiai

GSV 7
Slaimo žaislai
(pakartotinis bandymas)

Horizontaliosios veiklos suteikia galimybę rinkos priežiūros institucijoms keistis žiniomis. Dalyviai, vadovaujami atitinkamų sričių techninių ekspertų, rengia bendrus rinkos priežiūros metodus, procedūras ir praktines priemones.

HV 1
Standartizacija –
standartų naudojimas
pagal analogiją

HV 2
Pradinis rinkinys
naujokams

Vaidmenys ir atsakomybė

Su konkrečiu gaminiu susijusios veiklos darbo planas

Pradžia	Gaminių atranka ir bandymas	Ataskaitos	Išorinė komunikacija
<ul style="list-style-type: none"> Dokumentų tyrimas Pokalbiai, siekiant nustatyti veiklos apimtį Bandymų ir gaminių atrankos plano projektas Laboratorių nustatymas 	<ul style="list-style-type: none"> Laboratorių viešųjų pirkimų procedūra Laboratorių atranka ir sutarčių sudarymas Mėginių ėmimas ir pristatymas Bandymų procesas ir bandymų ataskaitos 	<ul style="list-style-type: none"> Rizikos vertinimas RPI patvirtintų priemonių koordinavimas Galutinių ataskaitų rengimas Mėginių šalinimas arba grąžinimas RPI 	<ul style="list-style-type: none"> Komunikacijos priemonių rinkinio rengimas Komunikacijos pranešimų rengimas Komunikacijos kampanijos pradžia Poveikio vertinimas

Su konkrečiu gaminiu susijusios veiklos procesai ir priemonės

<p>0 Procesai iki CASP</p> <p>Teisingumo GD kartu su rinkos priežiūros institucijomis nustato prioritetus, kad atrinktų gaminių kategorijas kiekvienam CASP projektui. Šis atrankos procesas apima tiek naujas, tiek anksčiau išbandytas gaminių kategorijas pagal CASP projektą.</p>	<p>1 Bandymų ir gaminių atrankos planų patvirtinimas</p> <p>Techniniai ekspertai rengia bandymų planus, remdamiesi rinkos priežiūros institucijų nustatytais prioritetais ir nustatytais pagrindiniais gaminio keliamaais pavojais. Projektai pristatomi įvadinuose susitikimuose, vėliau dalyviai juos tobulina ir tvirtina.</p>	<p>2 Laboratorijų atranka</p> <p>Rangovo komanda nustato bandymų laboratorijas ir susisiečia su jomis, kad sužinotų kainas ir surinktų kitą informaciją. Po įvadinių susitikimų pradedama viešųjų pirkimų procedūra ir lyginami bei vertinami pasiūlymai. Per tarpinius susitikimus rinkos priežiūros institucijos atranka po vieną laboratoriją kiekvienai veiklai.</p>
<p>3 Mėginių surinkimas ir pristatymas</p> <p>Rinkos priežiūros institucijos surenka mėginius iš savo nacionalinių rinkų, atlieka preliminarinius patikrinimus ir siunčia juos į pasirinktą bandymų laboratoriją.</p>	<p>4 Bandymai ir bandymų ataskaitų pristatymas</p> <p>Laboratorija ištiria mėginius pagal sutartą bandymų planą. Rinkos priežiūros institucijos tikrina ir tvirtina bandymų ataskaitas.</p>	<p>5 Rizikos vertinimas</p> <p>Techninis ekspertas ir rinkos priežiūros institucijos atlieka visų mėginių, kurie neatitinka tyrimų reikalavimų, rizikos vertinimą.</p>
<p>6 Rinkos priežiūros institucijų priimtos priemonės</p> <p>Rinkos priežiūros institucijos imasi taisomųjų veiksmų reikalavimų neatitinkantiems gaminiams ir skelbia pranešimus per sistemą „Safety Gate“.</p>	<p>7 Išorinė komunikacija</p> <p>Išorinės komunikacijos kampanija bus pradėta po to, kai bus patvirtinti visi bandymų rezultatai. Ji vykdoma per žiniasklaidos ir nuomonės formuotojų veiklą, kurią papildė suinteresuotųjų šalių sklaidos veiksmi.</p>	

Išorinė komunikacija

Komunikacijos priemonės

- ▶ Galutinės ataskaitos apie kiekvieną veiklą ir „CASP 2024“ projektą
- ▶ Informacijos suvestinės
- ▶ Žaidimas #ProductGo ir susijusios priemonės
- ▶ Spaudos priemonių rinkinys ir socialinės žiniasklaidos priemonės

Kanalai

Komunikacinės medžiagos platinimo būdai:

- ▶ ec.europa.eu interneto svetainė („Safety Gate“, CASP tinklalapis, EISMEA naujienų skiltis);
- ▶ Teisingumo GD ir EISMEA socialinės žiniasklaidos paskyros;
- ▶ rinkos priežiūros institucijų ryšių kanalai;
- ▶ pasirinkti nuomonės formuotojai;
- ▶ pasirinkti žiniasklaidos partneriai.

EUROPOS KOMISIJA

Teisingumo ir vartotojų reikalų generalinis direktoratas
Vartotojų reikalų direktoratas
B4 skyrius Produktų saugos ir skubių pranešimų sistema
EL. paštas: JUST-B4@ec.europa.eu

Europos Komisija neatsako už jokiais pasekmes, kilusias dėl pakartotinio šio leidinio naudojimo.

© Europos Sąjunga, 2025.

Europos Komisijos dokumentų pakartotinio naudojimo politika įgyvendinama pagal 2011 m. gruodžio 12 d. Komisijos sprendimą 2011/833/ES dėl Komisijos dokumentų pakartotinio naudojimo (OL L 330, 2011 12 14, p. 39).

Jei nenurodyta kitaip, šio dokumento pakartotinis naudojimas leidžiamas pagal „Creative Commons Attribution 4.0 International“ (CC-BY 4.0) licenciją (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>). Tai reiškia, kad pakartotinis naudojimas leidžiamas, jei nurodoma tinkama nuoroda į šaltinį ir pažymimi visi atlikti pakeitimai.

Norint naudoti arba atgaminti Europos Sąjungai nepriklausančius elementus, gali prireikti prašyti leidimo tiesiai iš atitinkamų teisių turėtojų.

Informaciją apie Europos Sąjungą visomis oficialiomis ES kalbomis galite rasti svetainėje „Europa“:
https://europa.eu/european-union/index_lt

Europos Sąjungos
leidinių biuras

Liuksemburgas: Europos Sąjungos leidinių biuras, 2025
ISBN 978-92-68-26434-8
doi:10.2838/3495565